१७१

इटो भार्गवः। इन्द्रः । गायत्री।

त्वं त्यमिटतो रथमिन्द्र प्रावः सुतावतः।अश्रृणोः सोमिनो हवम्॥ १०.१७१.०१

इन्द्र- परमेश्वर। त्वम्। सुतावतः- रसनिष्पादकस्य। इटतः- सुगतेः। इट गतौ। त्यम्- तत्। रथम्- रंहणप्रतीकं वाहनम्। रथी ऋतस्य नो भवेति श्रुतेः ऋतं रथः। प्रावः- अपालयः। सोमिनः- रसयुक्तस्य। हवम्- आह्वानम्। अशृणोः- श्रुतवान्॥१॥

त्वं मखस्य दोधतः शिरोऽव त्वचो भरः।अगच्छः सोमिनो गृहम्॥ १०.१७१.०२

त्वम्। दोधतः- कम्पमानस्य। मखस्य। त्वचः- त्वगुपलक्षितशरीरात्। शिरः- शिरोभूतं सोमं रसम्। अव भरः- आहृतवान्। सोमिनः- रसयुक्तस्य। गृहम्- सदनम्। अगच्छः॥२॥

त्वं त्यमिन्द्र मर्त्यमास्रबुध्नाय वेन्यम्। मुहुः श्रथ्ना मनस्यवे॥ १०.१७१.०३

इन्द्र। त्वम्। तम्। वेन्यम्- अत्यन्तकामुकम्। मर्त्यं- मनुष्यम्। आस्रबुध्न्याय- अस्त्रविदे। इति वैदिककोशः। मनस्यवे- मनस्विने। इन्द्रियजयशीलायेति भावः। मुहुः। श्रथाः- अहिंसीः॥३॥

त्वं त्यमिन्द्र सूर्यं पश्चा सन्तं पुरस्कृधि।देवानां चित्तिरो वशम्॥ १०.१७१.०४

इन्द्र। त्वम्। त्यम्- तम्। वशम्- वशिनम्। सूर्यं- सवितारम्। पश्चा सन्तम्- पश्चात् भवन्तम्। देवानां चित् तिरः- विदुषामपि तिरोहितम्। पुरस्कृधि- प्रत्यक्षतः कुरु॥४॥

Dr. Rangaraj